

ÚSPEŠNE ZREALIZOVANÉ PROJEKTY Z OPERAČNÉHO PROGRAMU ŽIVOTNÉ PROSTREDIE NA STREDNOM SLOVENSKU

Vážené dámy, vážení páni,

politika súdržnosti sa stáva hlavnou investičnou politikou Európskej únie a je úzko prepojená s cieľmi stratégie Európa 2020, pričom má dopomôcť k návratu rastu a konkurencieschopnosti do členských štátov EÚ. Európska únia prostredníctvom tejto politiky usiluje o rovnomerný hospodársky a spoločenský rozvoj všetkých svojich členských krajín a ich regiónov.

K znižovaniu rozdielov medzi jednotlivými krajinami má dopomôcť najmä znižovanie rozdielov v rámci regiónov jednotlivých členských krajín. V rámci programového obdobia 2007-2013 má Slovensko jedinečnú možnosť využiť prostriedky Operačného programu Životné prostredie v celkovej výške viac ako 2,14 mld. Eur k zabezpečeniu zlepšenia stavu životného prostredia a racionálneho využívania zdrojov. OP ŽP je svojím zameraním orientovaný na budovanie a modernizáciu environmentálnej infraštruktúry a ochranu životného prostredia vrátane zlepšovania kvality jeho jednotlivých zložiek, pričom jeho cieľom je zároveň prispievať k dosiahnutiu strategického cieľa Slovenskej republiky, ktorým je výrazne zvýšiť do roku 2013 konkurencieschopnosť a výkonnosť regiónov a slovenskej ekonomiky a zamestnanosť pri rešpektovaní trvalo udržateľného rozvoja. Zameranie OP ŽP vychádza z potrieb regiónov a usiluje sa o riešenie problematiky znečistenia životného prostredia a jeho zdrojov zavádzaním environmentálne vhodných technológií, prevenciou rizík, najmä v oblasti protipovodňovej ochrany, a ochranou prírodného prostredia a krajiny.

Hľadaním rozporov medzi ochranou životného prostredia, vrátane využívania prírodných zdrojov, a podnikaním sa spoločnosť nebude uberať správnym smerom. Enviro-agenda je svojou podstatou zameraná aj na podporu konkurencieschopnosti a nepredstavuje brzdu ekonomického rastu. Práve udržateľné a efektívne využívanie zdrojov najmä v odvetviach obnoviteľných zdrojov energie, vodného a odpadového hospodárstva a v oblasti recyklácie produktov výrazným spôsobom ovplyvňuje dosahovanie stanovených cieľov v oblastiach zvyšovania konkurencieschopnosti s dôrazom na udržateľný rast a zlepšovanie kvality životného prostredia. Prostriedky Európskej únie a štátneho rozpočtu spolu so spolufinancovaním prijímateľov predstavujú nové impulzy pre trvalo udržateľný rozvoj krajiny, zvyšovanie životnej úrovne obyvateľstva v oblasti environmentálnej infraštruktúry a ochrany životného prostredia a približovanie sa k medzinárodným štandardom.

Príklady projektov, zrealizovaných s podporou z Operačného programu Životné prostredie v jednotlivých krajoch Slovenska, poskytujú dôkazy o význame a úspechoch ich spolufinancovania z fondov EÚ. Publikácia „Úspešne zrealizované projekty z Operačného programu Životné prostredie na Strednom Slovensku“ vám poskytne predstavu o projektoch Operačného programu Životné prostredie, už úspešne zrealizovaných v rámci vášho regiónu.

Možno práve vaša domácnosť je jednou z tých, ktoré sa napojili na nové rozvody pitnej vody či kanalizačné siete. V rámci už zrealizovaných ukončených projektov OP ŽP bolo totiž len do augusta 2013 novovybudovaných 153,66 km rozvodov pitnej vody (bez vodovodných prípojok) a dĺžka novovybudovaných kanalizačných sietí (bez kanalizačných prípojok) predstavuje 616,75 km. Niektoré domácnosti sa práve prostredníctvom OP ŽP podarilo ochrániť pred povodňami, nakoľko v rámci realizovaných projektov bolo do augusta 2013 vykonaných 49 opatrení, zameraných na ochranu pred povodňami, pričom plocha územia so zabezpečenou protipovodňovou ochranou predstavuje 51,44 km². Alebo možno práve vy ste dnes cestovali novým auto-

busom mestskej hromadnej dopravy, ktorý bol zakúpený v rámci jedného zo 6 už zrealizovaných projektov OP ŽP, zameraných na ekologizáciu verejnej dopravy v oblastiach vyžadujúcich osobitnú ochranu ovzdušia. Separujete? Možno vás k tomu primäla niektorá z 336 zrealizovaných aktivít, zameraných na zvýšenie informovanosti, propagáciu a výchovu k ochrane prírody. A možno sa v rámci vášho regiónu využívajú niektoré zo 100 vybudovaných alebo zmodernizovaných zariadení na separovaný zber, niektoré z 90 zariadení na materiálové zhodnocovanie odpadov alebo z 8 zariadení na nakladanie s nebezpečnými odpadmi, ktoré boli v rámci ukončených projektov OP ŽP podporené do augusta 2013. Realizáciou projektov OP ŽP sa nám už podarilo taktiež uzavrieť a zrehabilitovať 45 skládok odpadov. Nezmizla nejaká z nich náhodou z vášho okolia? Myšlienky a zámery, ktoré sa už dnes podarilo uviesť do praxe, výrazne zlepšujú obyvateľstvu podmienky na kvalitné životné prostredie na Slovensku. Do konca programového obdobia v roku 2015 však ešte zostáva čas a pred nami je ešte veľa práce spojenej s úspešnou implementáciou ešte neukončených projektov, ktorých výsledky pomôžu naplniť indikátory v niektorých prípadoch až niekoľko násobne viac ako sú naplnené v súčasnosti. Investície v rámci Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu, z ktorých je OP ŽP financovaný, už teraz mnohým z vás priniesli ale najmä mnohým z vás ešte len prinesú pokrok a zlepšenie v rôznych oblastiach života. Podpora environmentálnej infraštruktúry má totiž okrem priameho vplyvu na stav jednotlivých zložiek životného prostredia aj sociálny rozmer, ktorý sa prejavuje najmä v tom, že vybavenosť územia environmentálnou infraštruktúrou zvyšuje jeho atraktivnosť pre obyvateľstvo a taktiež zabezpečuje prístup obyvateľov k základným environmentálnym službám s cieľom zvýšenia ich životnej úrovne, či zlepšenia zdravotného stavu populácie a následne aj zvýšenia priemernej dĺžky života. Podpora investícií z fondov EÚ, ktoré sú v rámci OP ŽP zacielené na zlepšovanie stavu životného prostredia a racionálneho využívania zdrojov prostredníctvom dobudovania a skvalitnenia environmentálnej infraštruktúry SR v zmysle predpisov EÚ, je teda prostriedkom zabezpečujúcim dlhodobú udržateľnosť hospodárskeho rastu, efektívnejšie využívanie prírodných zdrojov, zvyšovanie energetickej efektívnosti, podporu ekoinovácií, zvyšovanie atraktivnosti územia pre investovanie a rozvoj podnikateľských aktivít s následným efektom na tvorbu pracovných miest resp. k zlepšovaniu životných podmienok obyvateľstva. Jednoznačnými príkladmi sú projekty uvedené v tejto publikácii. Podpora pre všetky regióny EÚ je nevyhnutná, ak sa má dosiahnuť hospodárska, sociálna a územná súdržnosť a preto zostáva i naďalej kľúčovým prvkom budúcej politiky súdržnosti.

Jednotlivé kraje sa na implementácii operačného programu podieľajú rôznou mierou. V rámci Žilinského kraja bolo ku koncu roka 2012 prijatých 384 žiadostí o NFP a zazmluvnených bolo 91 projektov, čo predstavuje 23,70 % úspešnosť. Žiadatelia z Banskobystrického samosprávneho kraja k 31. 12. 2012 podali 313 žiadostí o NFP. Zazmluvnených bolo 77 projektov a úspešnosť predstavuje úroveň 24,60 %. Celkovo bolo k 31. 12. 2012 v rámci stredného Slovenska prijatých 697 žiadostí o NFP a zazmluvnených 168 projektov v celkovej výške takmer 384 mil. Eur.

Dovoľte mi vám všetkým, terajším i budúcim prijímateľom prostriedkov z OP ŽP, poďakovať za vašu snahu a aktivity, ktoré ochrane životného prostredia na Slovensku venujete a popriať vám veľa úspechov a trpezlivosti pri naplňaní vašich projektových zámierov. Verím, že spoločnými silami prispejeme k zlepšeniu stavu životného prostredia a racionálnemu využívaniu jeho zdrojov, keďže toto by malo byť zámerom nás všetkých.

Ing. Martin Húška
generálny riaditeľ

sekcia environmentálnych programov a projektov
Riadiaci orgán pre OP ŽP
Ministerstvo životného prostredia SR

ZHODNOTENIE PROGRAMOVÉHO OBDOBIA 2007-2013

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (MŽP SR) ako Riadiaci orgán pre Operačný program Životné prostredie (OP ŽP) vyhlásilo v rámci programového obdobia 2007-2013 spolu 57 výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok (ŽoNFP) (stav k 30. 9. 2013). Tabuľka č. 1 uvádza prehľad o počte vyhlásených výziev v rozdelení na prioritné osi.

Tabuľka č. 1 Počet zverejnených výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok podľa prioritných osí

Prioritná os	Počet výziev
PO 1 Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd	11
PO 2 Ochrana pred povodňami	9
PO 3 Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy	13
PO 4 Odpadové hospodárstvo	18
PO 5 Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny	5
PO 6 Technická pomoc	-
PO 7 Budovanie POVAPSYS	1
SPOLU	57

OP ŽP je financovaný z prostriedkov Kohézneho fondu (KF) a Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF), pričom v oboch prípadoch sa pri projektoch uplatňuje kofinancovanie zo štátneho rozpočtu SR. Zo zdrojov KF sa financuje PO 1, PO 2, PO 4, PO 6 a zo zdrojov ERDF PO 3, PO 5, PO 7. Z ERDF bolo na jednotlivé prioritné osi alokovaných spolu 250 756 935 EUR, z KF 1 569 243 065 EUR a zo štátneho rozpočtu a vlastných verejných zdrojov 278 133 265 EUR, celkovo 2 141 176 471 EUR.

V období prijímania ŽoNFP bolo spolu za jednotlivé prioritné osi predložených 2 779 žiadostí v celkovom objeme 5 800 820 773,43 EUR (k 30. 9. 2013), čo vysoko prevýšilo výšku alokovaných prostriedkov určených pre OP ŽP. Z predložených žiadostí bolo zamietnutých 1 984 v celkovom objeme 3 399 960 951,64EUR.

Uvedené žiadosti boli zamietnuté najmä z dôvodov nesplnenia kritéria úplnosti (napr. nedodanie požadovaných dokumentov, nesplnenie všeobecných podmienok definovaných výzvou a všetkých špecifických podmienok vzťahujúcich sa k príslušnej prioritnej osi), nesplnenie kritéria oprávnenosti (napr. predloženie žiadosti v rozpore s podmienkami výzvy, nezrovnalosti v majetkovo-právnych vzťahoch), kritéria odborného hodnotenia, celková výška žiadaného NFP presahovala výšku alokácie limitovanej na danú výzvu.

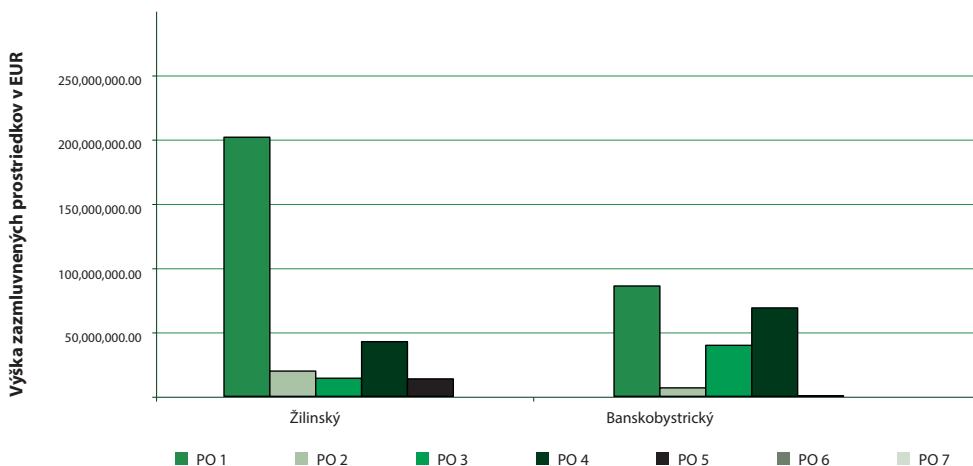
K 30. 9. 2013 bolo v rámci stredného Slovenska predložených 725 žiadostí, v objeme 1 496 849 323,58 EUR, z toho zamietnutých 505 žiadostí vo výške 815 592 410,23 EUR. Zazmluvnených bolo 187 projektov vo výške 492 788 464,59 EUR. Výška zazmluvnených prostriedkov na strednom Slovensku v rozdelení na prioritné osi sa nachádza v tabuľke č. 2.

Tabuľka č. 2 Výška zazmluvnených prostriedkov podľa prioritných osí na strednom Slovensku

Prioritná os	Kraj	
	Žilinský	Banskobystrický
PO 1 Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd	201 601 965,11	85 842 180,02
PO 2 Ochrana pred povodňami	19 695 380,40	6 569 166,31
PO 3 Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy	14 071 924,87	39 692 247,29
PO 4 Odpadové hospodárstvo	42 559 748,86	68 765 271,03
PO 5 Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny	13 641 065,25	349 515,45
PO 6 Technická pomoc	-	-
PO 7 Budovanie POVAPSYS	-	-
SPOLU	291 570 084,49	201 218 380,10

Graf č. 1

Prehľad zazmluvnených prostriedkov podľa prioritných osí na strednom Slovensku k 30. 9. 2013

K 30. 9. 2013 bolo na Slovensku v realizácii spolu 332 projektov a ukončených bolo 336 projektov, z toho na strednom Slovensku bolo v realizácii 90 projektov a ukončených 97 projektov.

PRÍKLADY ÚSPEŠNE ZREALIZOVANÝCH PROJEKTOV

Názov projektu: Vodovod Veľká Čierna

Názov žiadateľa: Obec Veľká Čierna

Trvanie projektu: 04/2009 – 05/2012

Celkové náklady projektu: 2 022 822,98 €

Poskytnutý finančný príspevok: 1 921 681,83 €

Stručný popis projektu:

Hlavným cieľom projektu bolo vybudovanie vodovodu v obci Veľká Čierna. Obyvatelia obce si pôvodne zabezpečovali pitnú vodu z vlastných vodných zdrojov. Na základe rozhodnutia Regionálneho úradu verejného zdravotníctva, vychádzajúceho z výsledkov vzoriek, ktoré poukázali na zlú kvalitu pitnej vody vyhlásil obecný úrad havarijný stav. Obyvatelia boli zásobovaní pitnou vodou z cisternových vozidiel, čo bolo z dlhodobého hľadiska neefektívne a zároveň sa tým znižovala kvalita života obyvateľov obce.

Realizáciou projektu sa zabezpečilo napojenie 354 obyvateľov obce Veľká Čierna na zdroj kvalitnej pitnej vody. Vybudovaný verejný vodovod je napojený na obalovú krivku skupinového vodovodu Nová Bystrica – Čadca – Žilina a to v najbližšom dostupnom bode (k. ú. Rajec). Zároveň bol vybudovaný vodojem s obsahom 150 m³. Novovybudovaná infraštruktúra zabezpečuje dodávku 82 600 l/deň. Vybudovaním vodovodu sa zabezpečila dodávka kvalitnej pitnej vody pre obyvateľov obce a zvýšila sa kvalita ich života.

Obec zabezpečuje prevádzku vodovodu prostredníctvom Severoslovenských vodární a kanalizácií, a.s. Žilina.

Výkopové práce počas budovania vodovodnej siete

Vyjadrenie prijímateľa:

Zrealizovaný projekt "Vodovod – Veľká Čierna" má z hľadiska života obce a jej občanov veľký význam. Jedná sa o krásne a veľmi efektívne dielo s využitím modernej technológie. Vodojem je asi jediný svojho druhu na Slovensku. Projekt rieši v plnom rozsahu súčasne aj výhľadové zabezpečenie lokality kvalitnou pitnou vodou s perspektívou napojenia sa aj dvoch susedných obcí.

Vodovodné potrubie

Vybudovaný zásobník na vodu – vodojem

Názov projektu: Verejná kanalizácia Rajec – rekonštrukcia stokovej siete a ČOV

Názov žiadateľa: Severoslovenské vodárne a kanalizácie, a.s., Žilina

Trvanie projektu: 01/2009 - 06/2012

Celkové náklady projektu: 3 538 028,73 €

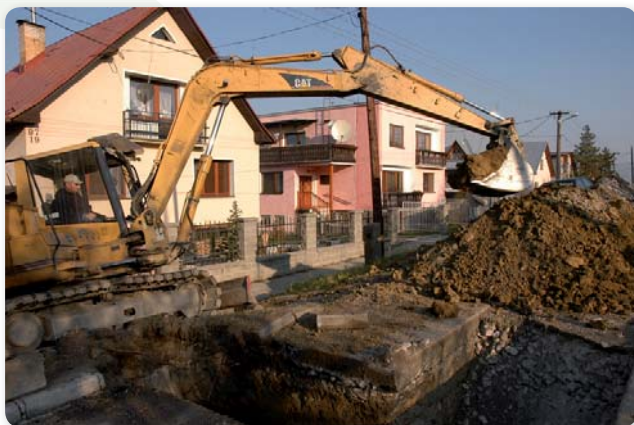
Poskytnutý finančný príspevok: 3 361 127,29 €

Stručný popis projektu:

V meste Rajec bola pred realizáciou projektu dĺžka stokovej siete 15 200 m. Na kanalizáciu bolo napojených 5 039 obyvateľov, čo predstavovalo 83% napojenosť obyvateľov mesta. Odpadové vody z domácností a priemyselných podnikov (celkovo 8 682 EO) boli odvádzané na mechanicko-biologickú čistiareň Rajec. Kapacita ČOV bola nedostatočná a nezabezpečovala v dostatočnej miere odstraňovanie fosforu a celkového dusíka na úroveň definovanú v NV SR č. 296/2005 Z. z. Tento stav neumožňoval napojenie ďalších obcí regiónu (obce Ďurčiná, Fačkov, Malá Čierna, Veľká Čierna, Rajecká Lesná a Šuja) s ďalšími 4 100 obyvateľmi.

Projekt bol realizovaný 3 hlavnými aktivitami: rekonštrukcia kanalizácie na ulici Švermova, rozšírenie kanalizácie na ulici Bystrická, Partizánska a Fučíkova a intenzifikácia ČOV Rajec. Projekt je prevádzkovaný investorom, ktorým sú Severoslovenské vodárne a kanalizácie, a.s. Žilina. Stavebné práce boli zabezpečené dodávateľom vybraným na základe procesu verejného obstarávania.

V rámci realizácie projektu bol zrekonštruovaný zberač v dĺžke 335 m, na ktorý budú v ďalšej etape napojené priľahlé obce. Stoková sieť bola rozšírená na dĺžku 16 932 m, čím sa zvýšil podiel napojenosti obyvateľstva o 6 %. Rekonštrukciou ČOV sa zabezpečil súlad s limitnými hodnotami na vypúšťanie pre napojenú aglomeráciu s vyšším počtom obyvateľov, čím je zohľadnená možnosť napojenia aj ďalších priľahlých obcí. Zabezpečila sa vysoká spoľahlivosť prevádzky.

Výkopové práce počas realizácie projektu

Proces čistenia odpadových vôd

Vyjadrenie prijímateľa:

Mesto Rajec je strediskom regiónu, do ktorého patria obce Ďurčiná, Fačkov, Malá a Veľká Čierna, Rajecká Lesná a Šuja. Kanalizácia je vybudovaná iba v meste Rajec. Uvedená oblasť má vysoký potenciál v oblasti cestovného ruchu a dobré vyhliadky na ďalší rozvoj vzhľadom na strategické investície a súvisiaci ekonomický rast v okrese Žilina. Zvýšená kapacita ČOV umožní budúce napojenie obyvateľov ďalších 6 obcí, ako aj obyvateľov Rajca, ktorí sa pripoja na novú kanalizáciu.

Čistička odpadových vôd

Názov projektu: Tvrdošín – Oravice, úprava toku Oravica

Názov žiadateľa: Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., Banská Štiavnica

Trvanie projektu: 02/2008 – 07/2012

Celkové náklady projektu: 2 017 251,32 €

Poskytnutý finančný príspevok: 1 916 388,75€

Stručný popis projektu:

Koryto toku sa nachádza na okraji zastavaného územia obce Tvrdošín - Oravice. Povodie Oravice je súčasťou povodia Váhu 4-21-04. Povodie má plochu 53,97 km², prietok Q100 = 157 m³.s⁻¹.

Za zvýšených prietokov dochádza pravidelne k vybrežovaniu vody na príľahlé pozemky, vznikajú nové výmole a dochádza k premiestňovaniu koryta toku a k ohrozovaniu telesa štátnej cesty III. triedy.

Výsledkom projektu je komplexnejšia ochrana obce Tvrdošín - Oravice pred povodňami do úrovne návrhového prietoku Q50 = 111 m³.s⁻¹. Celková dĺžka úpravy je 3 247 m, z toho tok Oravica 2 835 m, Čierny potok 55 m a Bobrovecký potok 357 m. Ochrana pred povodňami zvyšuje kvalitu životných podmienok obyvateľov a vytvára podmienky pre rozvoj obce v zmysle územného plánu obce. Realizácia projektu nie je priamo previazaná s generovaním ďalších rozvojových projektov investičného alebo neinvestičného charakteru, ale vytvára predpoklady pre ich budovanie.

Priame riadenie a kontrolu projektu zabezpečoval Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., Odštepny závod Piešťany.

Vyjadrenie prijímateľa:

Realizáciou projektu bola dosiahnutá úroveň ochrany pred povodňami, ktorá ochráni obyvateľov obce a ich majetok a zároveň je predpokladom možného ďalšieho rozvoja oblasti a celkovo regiónu – hlavne rozvoja cestovného ruchu a s tým spojené zvýšenie zamestnanosti.

Úprava koryta toku a spevňovanie brehov

Stabilizované koryto toku Oravica

Koryto toku Oravica

Názov projektu: Ekologizácia MHD v Banskej Bystrici

Názov žiadateľa: SAD Zvolen, a.s., Zvolen

Trvanie projektu: 01/2009 - 01/2010

Celkové náklady projektu: 4 115 566,44 €

Poskytnutý finančný príspevok: 3 909 788,12 €

Stručný popis projektu:

Mesto Banská Bystrica je z hľadiska znečistenia ovzdušia zaťažené predovšetkým dopravou na hlavnom cestnom ťahu E 66, ako aj hustou dopravou v jednotlivých obytných zónach mesta, ktorá spôsobuje vysoké hodnoty znečisťujúcich látok v ovzduší. Cieľom projektu bolo vytvorenie opatrení, ktoré budú eliminovať vplyv znečistenia ovzdušia. Výsledok je možné dosiahnuť zavedením autobusov s pohonom na CNG v rámci MHD, ktoré spĺňajú emisné normy EURO 4 až EEV. SAD Zvolen a.s. prevádzkuje v meste Banská Bystrica 60 vozidiel MHD. Projekt bol realizovaný nákupom nízkopodlažných ekologických autobusov s cieľom dosiahnuť primeraný pomer ceny, kvality a ekologického prínosu autobusov. Prevádzkou nových 15 autobusov sa vyprodukuje ročne o 4,406 ton splodín menej, čo zabezpečí výrazné zlepšenie ovzdušia pri stúpajúcom počte osobných áut a ťažkých nákladných áut prechádzajúcich mestom.

Pohľad na autobusy MHD

Výsledkom projektu bol nákup 15 plynofikovaných autobusov. Dopadovým ukazovateľom projektu je zníženie emisií znečisťujúcej látky PM_{10} o 34,6 % (percentuálne zníženie hmotnostného ekvivalentu emisií prepočítané na 100 km).

Výsledkom projektu bol nákup 15 plynofikovaných autobusov. Dopadovým ukazovateľom projektu je zníženie emisií znečisťujúcej látky PM_{10} o 34,6 % (percentuálne zníženie hmotnostného ekvivalentu emisií prepočítané na 100 km).

Vyjadrenie prijímateľa:

Uvedeným opatrením sa znížili negatívne vplyvy na životné prostredie v dotknutej oblasti. Zavedením plynofikovaných autobusov v MHD v Banskej Bystrici došlo k zníženiu emisií z automobilovej dopravy v meste, predovšetkým tuhých častíc.

Plynofikovaný autobus MHD

Nízkopodlažné ekologické autobusy MHD

Názov projektu: Využitie drevnej štiepky v systéme CZT a modernizácia rozvodov tepla v Žarnovici

Názov žiadateľa: Žarnovická energetická, s.r.o., Žarnovica

Trvanie projektu: 02/2009 – 06/2011

Celkové náklady projektu: 3 647 618,71 €

Poskytnutý finančný príspevok: 2 553 333,10 €

Stručný popis projektu:

Spoločnosť Žarnovická energetická, s.r.o. je prevádzkovateľom centrálného systému výroby a distribúcie tepla v meste Žarnovica. Inštalovaný výkon pôvodnej kotolne na zemný plyn bol 10,43 MW, celková dĺžka potrubia bola 7,9 km, ročná výroba tepla bola 40 199 GJ.

V rámci realizácie projektu bol inštalovaný kotol na biomasu o výkone 2 MW a bol umiestnený v priestore existujúcej plynovej kotolne. Za účelom zvýšenia efektívnosti dodávok tepla bola zmodernizovaná celá sústava distribúcie tepla. Neefektívny 4 - rúrkový systém sa zmenil na 2 - rúrkový s domovými odovzdávacími stanicami tepla s decentralizovanou prípravou teplej úžitkovej vody. V rámci realizácie projektu došlo k rekonštrukcii 7,9 km dlhej distribučnej sústavy. Realizáciou projektu sa rozšírila palivová základňa o drevnú štiepku, ktorá zásobuje mesto Žarnovica teplom a TÚV až v 78 % - nej miere. Celková ročná spotreba paliva dosahuje 4 700 t. Zvyšných 22 % tepla je vyrobených zo zemného plynu. Realizáciou projektu sa dosiahlo:

- priemerné ročné zníženie emisií skleníkových plynov prepočítaných na CO₂ o 2 629,286 t a SO₂ o 0,0132 t v priebehu sledovaného obdobia,
- zvýšenie energetickej efektívnosti ročnou úsporou energie o 3 876 GJ,
- zvýšenie podielu výroby energie z obnoviteľných zdrojov o 2 MW.

Významným krokom v projekte je aj možnosť online prístupu odberateľov k informáciám o ich odberom mieste prostredníctvom internetu.

Vyjadrenie prijímateľa:

Prvou etapou tejto rekonštrukcie bolo vybudovanie zdroja na výrobu tepla z biomasy. Nový kotol na spaľovanie biomasy VESKO-B bol inštalovaný v priestoroch existujúcej plynovej kotolne. Na nádvorí bol postavený denný zásobník paliva a vznikla skládka biomasy. Vďaka týmto investíciám je v súčasnosti celý systém dvojpalivový. Základným palivom je biomasa a doplnkovým palivom je zemný plyn, čím sa garantuje spoľahlivosť a hospodárnosť celého systému. Úspešne zrealizovaný projekt prináša úsporu výšky nákladov za teplo i teplú vodu, pretože sa znížili energetické náklady u výrobcu.

Technologické zariadenie kotolne na biomasu

Pohľad na kotolňu a zásobník na biomasu

Kotolňa na biomasu

Zásobník na biomasu

Názov projektu: Modernizácia kotolne ZŠ Heľpa, zmena palivovej základne

Názov žiadateľa: Obec Heľpa

Trvanie projektu: 02/2010 – 12/2010

Celkové náklady projektu: 179 680,48 €

Poskytnutý finančný príspevok: 170 696,46 €

Stručný popis projektu:

Základná škola v Heľpe patrila medzi významných znečisťovateľov ovzdušia v obci. Kotolňa produkovala ročne 0,681 t TZL, 1,014 t SO₂, 0,33 t NO₂, 3,1 t CO a 0,425 t organických látok. Vykurovanie kotolne bolo zabezpečené tuhým palivom. Technický stav kotolne si vyžadoval nutnosť rekonštrukcie a následnej zmeny palivovej základne, nakoľko dochádzalo k úniku znečisťujúcich látok do ovzdušia.

Rekonštrukcia kotolne bola zrealizovaná na mieste pôvodnej kotolne. Zdrojom tepla je plne automatický kotol na drevnú štiepku s automatickým vyhrievaním skladu paliva, dopravou paliva do spaľovacej komory cez oceľový turniket, ventilátorom privodu vzduchu a odťahu spalín a vyhrievaním popola do kontajnera. Zabezpečovacie zariadenie kotolne je riešené osadením expanznej nádoby a poistných ventilov na výstupoch rozvodov z kotla. Sklad paliva je v pôvodnom sklade uhlia. V rámci rekonštrukcie kotolne bolo potrebné vykonať drobné stavebné úpravy.

Výsledkom rekonštrukcie kotolne je zmena palivovej základne z uhlia na biomasu. Celkový výkon kotolne je 200 kW a príkon 222 kW. Realizácia projektu bude mať aj pozitívny ekonomický dopad. Výsledkom projektu je zníženie produkcie tuhých znečisťujúcich látok o 33,9 %, SO₂ o 76 %, NO₂ o 44 %, CO o 28,5 % a TOC o 55,5 % a podstatné zníženie produkcie skleníkových plynov.

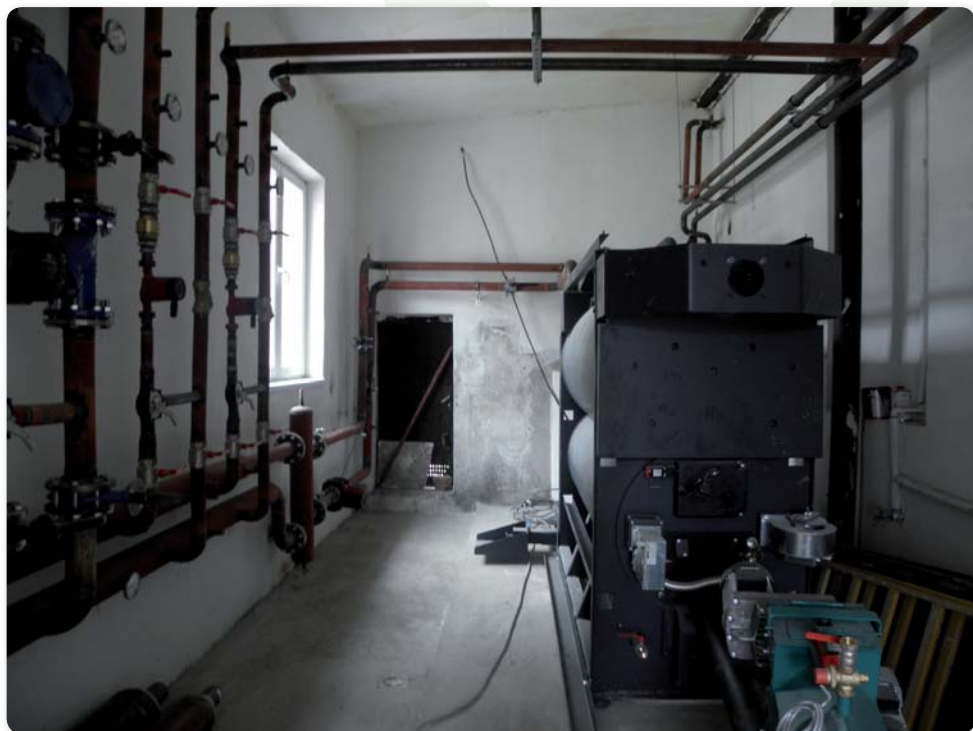
Kotol na biomasu

Zásobník na biomasu s podávačom

Vyjadrenie prijímateľa:

Nová kotolňa na drevnú štiepku zabezpečuje radikálne zníženie emisií vypúšťaných do ovzdušia. Obec Heľpa zabezpečila čo najracionálnejšie vykurovanie školy, nakoľko celá budova bola aj zateplená, boli vymenené okná a dvere a vymenená celá strecha. Zvýšila sa vnútorná teplota v triedach z pôvodných 18 stupňov v minulosti na 22 – 24 stupňov v súčasnosti pri zníženej spotrebe paliva.

Technologické zariadenie kotolne na biomasu

Názov projektu: Integrovaný systém odpadového hospodárstva mesta Ružomberok – Zberný dvor odpadov – Pivovarská ulica

Názov žiadateľa: Mesto Ružomberok

Trvanie projektu: 02/2009 – 12/2010

Celkové náklady projektu: 1 207 364,60 €

Poskytnutý finančný príspevok: 1 146 996,37 €

Stručný popis projektu:

Zberný dvor odpadov Ružomberok – Pivovarská ul. je situovaný v areáli Technických služieb Ružomberok, a.s. (ďalej len TSR). Realizáciou zberného dvora sa dosiahla zvýšená kvalitatívna úroveň separovaného zberu vytvorením priestoru pre ekologicky vhodné ukladanie odpadov od občanov.

V rámci stavebnej časti zberného dvora boli vybudované spevnené plochy, prevádzková budova s prípojkami a rozvodmi a prístrešok pre kontajnery. Predmetom realizácie bol tiež nákup zariadení, kontajnerov pre jednotlivé vyseparované zložky a vozidlá na zber vyseparovaných zložiek komunálneho odpadu a jeho odvoz na zhodnotenie alebo zneškodnenie. Nakoľko sa areál nachádza v blízkosti obytného domu, bola vybudovaná proti hluková izolácia vo forme oplotenia.

Realizáciou projektového zámeru sa vytvoril zberný dvor, zvýšil sa počet vyseparovaných zložiek komunálneho odpadu a znížili sa náklady za skládkovanie odpadu. Celá koncepcia riešenia zberného dvora je založená na separácii odpadov, ktorá vytvára predpoklady pre optimálne využívanie druhotných surovín, čo má priaznivý environmentálny dopad.

Vyjadrenie prijímateľa:

V rámci projektu bol vybudovaný zberný dvor odpadov vybavený 4 vozidlami na dovoz separovaného odpadu a jeho odvoz na zhodnotenie. Postavená bola hala a zakúpené 2 špeciálne sklady na nebezpečné odpady vybavené kontajnermi na akumulátorové batérie, výbojky a tekuté odpady. Ďalej boli zakúpené nádoby na biologicky rozložiteľný odpad, kontajnery na elektro- odpad, stavebný a veľkoobjemový odpad. V prvom roku prevádzky zberného dvora bolo vyseparovaných 1231 t odpadov - cieľ bol prekročený o 100 t.

Pohľad na zberný dvor

Zberové vozidlo na vyseparované komodity

Názov projektu: Úprava zložiek BRO pred ich zhodnotením v regióne Nová Baňa

Názov žiadateľa: Mesto Nová Baňa

Trvanie projektu: 01/2008 – 10/2010

Celkové náklady projektu: 592 044,18 €

Poskytnutý finančný príspevok: 562 441,97 €

Stručný popis projektu:

V meste Nová Baňa bolo pred realizáciou projektu nakladanie s biologicky rozložiteľným odpadom (BRO) riešené formou voľného ukladania na mieste vzniku odpadu, resp. zvozom na koncentrované miesta. Zber BRO od samotných obyvateľov obce sa nerealizoval.

Realizáciou projektu sa zabezpečil nákup prevádzkových zariadení slúžiacich na úpravu jednotlivých vyseparovaných zložiek BRO pred

Cisterna

ich zhodnotením. Úpravu odpadu rastlinného pôvodu zabezpečuje drvič zaradený za pohonnú jednotku v súčinnosti s rýchlonakladačom. Zariadenie je mobilné, premiestni sa na miesto vzniku odpadu, odpad upraví drvením na vhodnú frakciu a dopraví na miesto ďalšej úpravy. Úprava odpadu zo žump je realizovaná environmentálne vhodným zneškodnením. Projekt je realizovaný na území mesta Nová Baňa a ôsmich okolitých obcí.

Súčasťou projektu boli informačné aktivity v oblasti nakladania s biologicky rozložiteľným odpadom. Po ukončení realizácie projektu bude v časovom horizonte 5 rokov zozbierané a upravené 85 % biologicky rozložiteľného odpadu vznikajúceho priamo na verejných pozemkoch a v areáloch obecných zariadení a 35 % bioodpadu z domácností.

Vyjadrenie prijímateľa:

Zavedením zberu a úpravou biologicky rozložiteľného odpadu v meste Nová Baňa došlo k výraznému zlepšeniu životného prostredia. Zrealizovaním projektu sa komplexne vyriešil problém s biologicky rozložiteľným odpadom. Projekt prispel aj k naplneniu zákonnej povinnosti nakladania s týmto druhom odpadov.

Mobilný drič

Traktor s dričom v činnosti

Traktor s dričom

Názov projektu: Uzavretie a rekultivácia skládky PDO Kopec – Čierny Balog

Názov žiadateľa: Obec Čierny Balog

Trvanie projektu: 04/2010 – 09/2011

Celkové náklady projektu: 253 198,71 €

Poskytnutý finančný príspevok: 240 538,77

Stručný popis projektu:

Skládka odpadu sa nachádza 250 m od zastavaného územia obce. Vznikla v roku 1981 a jej prevádzka bola ukončená v roku 1994. Plocha skládky má rozlohu 3368 m², množstvo uloženého odpadu je 32 015 m³. Obec mala vypracovaný projekt sanácie skládky za účelom eliminácie environmentálnej záťaže. Skládka nepriaznivo ovplyvňovala životné prostredie a zdravie obyvateľstva. Projekt sa realizoval v dvoch častiach. V prvej časti došlo k uzavretiu a rekultivácii skládky, vybudovaniu hydrotechnickej ochrany podložia a osevu trávnej zmesi. V rámci druhej časti bol externou spoločnosťou vybudovaný monitorovací a pozorovací systém. Účelom uzavretia skládky bolo oddeliť teleso skládky od okolitého prostredia, zabrániť vnikaniu dažďovej vody do telesa skládky, vyluhovaniu škodlivín a zamokreniu odpadu a tým zhoršeniu stability svahov. Podkladom pre rekultiváciu skládky bol geologický a hydrogeologický prieskum. Uzavretie skládky bolo realizované tak, aby sa zabezpečila ochrana životného prostredia a zabránilo priesaku vôd z telesa skládky.

Uzavretím skládky sa rekultivovalo územie, zlepšil estetický vzhľad, územie sa začlenilo do prírodného prostredia a zlepšila sa stabilita svahov. Skládka má vybudovaný monitorovací systém. V rámci projektu boli realizované drenážne potrubia, ktoré odvádzajú priesakové vody do zbernej záchytnej nádrže.

Vyjadrenie prijímateľa:

Realizáciou projektu bola odstránená dlhoročná environmentálna záťaž v blízkosti obývaného územia obce. Naplnením cieľov projektu došlo k zvýšeniu kvality životného prostredia, ktoré je pre svoje prírodné hodnoty hojne navštevované turistami z blízka i z ďaleka. Odstránené bolo aj riziko vzniku znečistenia povrchových a podzemných vôd v danej lokalite.

Práce na skládke PDO

Práce na skládce PDO

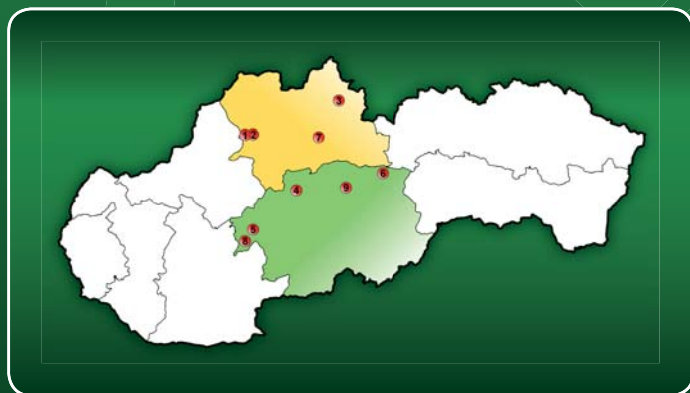
Zrekultivovaná skládka PDO

Pohľad na zrekultivovanú skládku PDO Kopec - Čierny Balog

LOKALIZÁCIA ÚSPEŠNÝCH PROJEKTOV STREDNÉHO SLOVENSKA FINANCOVANÝCH V RÁMCI OP ŽP V PROGRAMOVOM OBDOBÍ 2007-2013

1. VODOVOD VEĽKÁ ČIERNA
2. VEREJNÁ KANALIZÁCIA RAJEC – REKONŠTRUKCIA STOKOVEJ SIETE A ČOV
3. TVRDOŠÍN – ORAVICE, ÚPRAVA TOKU ORAVICA
4. EKOLOGIZÁCIA MHD V BANSKEJ BYSTRICI
5. VYUŽITIE DREVNEJ ŠTIEPKY V SYSTÉME CZT A MODERNIZÁCIA ROZVODOV TEPLA V ŽARNOVICI
6. MODERNIZÁCIA KOTOLNE ZŠ HEĽPA, ZMENA PALIVOVEJ ZÁKLADNE
7. INTEGROVANÝ SYSTÉM ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA MESTA RUŽOMBEROK – ZBERNÝ DVOR ODPADOV – PIVOVARSKÁ ULICA
8. ÚPRAVA ZLOŽIEK BIOLOGICKY ROZLOŽITEĽNÉHO ODPADU PRED ICH ZHODNOTENÍM V REGIÓNE NOVÁ BAŇA
9. UZAVRETIE A REKULTIVÁCIA SKLÁDKY PDO KOPEC – ČIERNY BALOG

**ÚSPEŠNE ZREALIZOVANÉ PROJEKTY
Z OPERAČNÉHO PROGRAMU ŽIVOTNÉ PROSTREDIE NA STREDNOM SLOVENSKU**

2013 | Vydala: Slovenská agentúra životného prostredia, Banská Bystrica

Foto: archív prijímateľov a SAŽP | **Grafická úprava a tlač:** DOLIS s.r.o., Bratislava